

Gdańsk, 02.02.2024

SZEKSPIR: O(D)PORNOŚĆ

SHAKESPEARE: RESILIENCE/RESISTANCE

Konferencja Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego

we współpracy z Gdańskim Teatrem Szekspirowskim /

Polish Shakespeare Society Conference

in a cooperation with The Gdańsk Shakespeare Theatre

23.04.2024 – od godz. 10:00 / start at 10 a.m.

wstęp wolny / free admission

Gdański Teatr Szekspirowski, ul. W. Bogusławskiego 1 + Zoom

Celem konferencji jest dyskusja nad twórczością Szekspira w kontekście dwóch powiązanych ze sobą pojęć: oporności i odporności, które podkreślają możliwość lub zdolność do wywierania naporu i/lub przeciwstawiania się naporowi rozmaitych sił: czy będą to siły czasu, czy opozycji politycznej; zmiany konwencji estetycznych czy norm społecznych. Chcielibyśmy pomyśleć o łacińskich korzeniach oporności jako tego, co „stanowi przeciwstawienie się, przeciwstawia się”, ale także oporności, jako sprężystości, „aktu odbicia się”, „powrotu do pierwotnego kształtu po ściśnięciu,” itp. Interesuje nas Szekspir, który symbolicznie lub dosłownie podnosi się po upadku; który daje nadzieję na odnowę lub siłę do powrotu do zdrowia; ale także Szekspir jako autor, który nie ulega łatwo modzie i presji czasu, i którego dzieła są zarówno oskarżane, jak i broniące jako teksty o(d)porne na zmianę. Szczególnie mocno będą nas interesować konteksty oporu politycznego, społecznego i estetycznego, rzucanie wyzwania opresyjnym reżimom, walka o sprawiedliwość społeczną, a także zagadnienia związane z odpornością, takie jak trwałość określonych tematów w adaptacji.

Zakres tematyczny konferencji obejmuje Szekspira szczególnie w kontekście polskim: w tłumaczeniu i teatrze, w radiu, na ekranach telewizorów i kin, w krytyce szekspirowskiej, na festiwalach itp. Przyjrzymy się także znaczeniu Szekspira w Europie Środkowo-Wschodniej i temu, jak jego twórczość wybrzmiewa w ostatnich latach, zwłaszcza w latach 2022 i 2023, w czasie naznaczonym pandemią i niekończącymi się wojnami; poprzez marginalizację różnych grup społecznych i jednostek w imię polityki; a także kryzys klimatyczny i energetyczny. Zapraszamy osoby naukowo i zawodowo zajmujące się twórczością Stratfordczyka do nadsyłania propozycji wystąpień, które badają następujące aspekty dzieł Szekspira w tłumaczeniu i sztukach performatywnych/wizualnych:

- Szekspir i opór: w jaki sposób dzieła Szekspira są wykorzystywane jako forma oporu wobec reżimów politycznych, zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Jakie sztuki czy postacie odegrały największą rolę w wyrażaniu sprzeciwu i krytyce problemów społecznych?

- Szekspir i zmiany społeczne: jak zmieniały się w dziejach interpretacje sztuk Szekspira, przeciwstawiając się uciskowi i promując sprawiedliwość społeczną lub wręcz odwrotnie, aby wzmacniać dominujące ideologie swoich czasów?

- Szekspir i metodyka: w jaki sposób można uczyć Szekspira, aby zachęcać uczniów do niezależności i krytycznego myślenia, zwłaszcza poza kontekstem anglojęzycznym?

- Szekspir i odporność: katastrofa i ożywienie/odnowa stanowią kanwę wielu wątków Szekspirowskich. O jakich strategiach adaptacji możemy mówić w przypadku postaci szekspirowskich? Co może zapewnić czytelnikowi/publiczności pewien komfort, wskazując im, być może, sposób radzenia sobie z przeciwnościami losu i traumą?

-Szekspir i granice (nie)ludzkiej wytrzymałości: jakiej pociechy czy wsparcia mogą nam dziś dostarczać dzieła Szekspira? Czy można pomyśleć lub przemyśleć na nowo Szekspira jako źródło pozytywnej adaptacji w czasach kryzysu?

-Szekspir i odnowa: jak scenariusze oporu i odporności rozgrywają się u Szekspira w teatrze? Jak możemy uczyć się stawiać czoła nadchodzącym przeciwnościom losu jako czytelnicy i widzowie Szekspira?

-Szekspir i lekcje Zielonego Świata: odbicie się od kryzysu/przetrwanie. W jaki sposób można korzystać z Szekspira, aby zapewniać sobie wsparcie w chwilach poważnych przeciwności los

Językiem rozmowy będzie język polski oraz ew. język angielski, konferencja zaś będzie miała charakter hybrydowy (na żywo i na platformie Zoom).

Termin nadsyłania zgłoszeń:
31 marca 2024

Informacje o zakwalifikowaniu:
6 kwietnia 2024

Oplata konferencyjna: brak

Na zgłoszenia w postaci abstraktów czekamy do 31 marca 2024 pod adresem:
fabiszak@amu.edu.pl

W tytule maila prosimy o wpisanie treści „zgłoszenie wystąpienia na konferencje”.

W wiadomości i załącznikach należy zawrzeć:

- planowany tytuł wystąpienia,
- imię i nazwisko, ew. afiliację,
- w załączniku: abstrakt o objętości do 1500 znaków oraz krótki biogram o objętości do 1500 znaków.

Komitet organizacyjny:
Magdalena Cieślak
Jacek Fabiszak
Jan Grzanka
Anna Kowalcze-Pawlik
Anna Ratkiewicz
Anna Wołosz-Sosnowska

The aim of the conference is to discuss Shakespeare in the context of the two interlocking concepts of resistance and resilience which underline the power or capacity to exert and/or withstand force, be it the force of time or political opposition, changes in the aesthetic conventions or social norms. We want to think along the Latin roots of *resistere*, meaning “to make a stand against,” “oppose,” but also of *resilire*, resilience as an act of “rebounding,” “leaping,” “springing back,” i.e. the power of returning to an original shape. The focus of our inquiry will be Shakespeare that bounces back, that contains or offers power to recover, but also Shakespeare as an author that does not succumb easily to fashion or the pressure of time, whose writings are both accused of and defended as resistant to change. We want to look with particular attention at those issues in Shakespeare's texts, their translations and adaptations, which may be problematic for contemporary readers and audiences for social or political reasons.

We will be particularly interested in the contexts of political, social and aesthetic resistance, challenging oppressive regimes, fighting for social justice, and the issues tied to resilience, such as the endurance of specific themes in adaptation and performance.

The thematic scope of the conference covers Shakespeare, particularly in the Polish context: in translation and theatre, on the radio, on the TV and cinema screens, in Shakespeare criticism, at festivals, etc. We will also be looking at the significance of Shakespeare in Central and Eastern Europe and how his works resonate in recent years, especially in 2022 and 2023, at a time marked by the pandemic and the never-ending business of war; by the marginalisation of various social groups and individuals in the name of politics; as well as by the climate and energy crises. We invite scholars to submit proposals that examine the following aspects of Shakespeare's works in translation and performative/visual arts:

- Shakespeare and resistance: how have Shakespeare's works been used as a form of resistance against political regimes, historically and in the present moment. What plays, characters, and works have been instrumental in expressing dissent and critique of societal ills?

- Shakespeare and social change: how have the interpretations of Shakespeare's plays changed over time to resist oppression and promote social justice or, just to the contrary, to amplify the dominant ideologies of the time?

- Shakespeare and learning: How can Shakespeare be taught to encourage students' independence, especially outside the Anglophone context?

- Shakespeare and resilience: disaster and recovery are the backbone of many Shakespearean plots. What adaptation strategies can we speak of when it comes to Shakespearean characters, and if it is

not them, what is in Shakespeare that can bring the reader/audience comfort, pointing them, possibly, beyond adversity and trauma?

-Shakespeare and the limits of (non-)human endurance: what solace, what consolation can Shakespeare's works provide us with today? Is it possible to think or re-think Shakespeare as a source of positive adaptation in times of crisis?

-Shakespeare and renewal: how are the scenarios of resistance and resilience played out in Shakespeare in performance? How can we learn to face oncoming adversities as Shakespeare's readers and viewers?

-Shakespeare and the Lessons of the Green World: rebounding from/living through Crisis. How can Shakespeare be used to provide support in moments of severe adversity?

We encourage you to come to Gdańsk, to the Gdańsk Shakespeare Theatre and participate in our heated debate. The language of the conversation will be Polish and possibly English, and the conference will be hybrid (in Gdańsk and on Zoom).

Abstract deadline:
31st March 2024

Conference organisers' feedback:
6th April 2024

Conference fee: none

Abstracts should be sent to fabiszak@amu.edu.pl
with "conference proposal" in the message title.

Please attach:

- the title of the proposed presentation, name and affiliation
  - an abstract (up to 1500 characters)
- and
- a bio (up to 1500 characters)

Organizing committee:

Magdalena Cieślak
Jacek Fabiszak
Jan Grzanka
Anna Kowalcze-Pawlik
Anna Ratkiewicz
Anna Wołosz-Sosnowska

